

Prof. dr hab. Krystyna Jaracz

Poznań, 25.03.2024

Katedra Pielęgniarstwa

Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego

w Poznaniu

Recenzja osiągnięcia naukowego oraz całokształtu dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego dr. Pauliny Mościckiej, dotycząca Jej wniosku o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki o zdrowiu.

Podstawą sporządzenia niniejszej recenzji jest decyzja Rady Dyscypliny Nauki o Zdrowiu Collegium im. L. Rydygiera w Bydgoszczy z dnia 19.10.2023, przez którą zostałam wyznaczona do jako recenzent w postępowaniu habilitacyjnym dr. Pauliny Mościckiej z Katedry Pielęgniarstwa Zabiegowego, w Zakładzie Pielęgniarstwa Chirurgicznego i Leczenia Ran Przewlekłych, Wydziału Nauk o Zdrowiu, Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Postępowanie habilitacyjne jest prowadzone na podstawie dorobku naukowego Kandydatki, ze szczególnym uwzględnieniem osiągnięcia naukowego pod tytułem „**Kompleksowa opieka nad chorym z owrzodzeniem żylnym goleni**”.

Podstawą prawną recenzji jest Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, a w szczególności określone w niej kryteria nadawania stopnia dr. habilitowanego (art. 219 ust. ww. Ustawy).

Ogólna charakterystyka przebiegu pracy zawodowej, aktywności naukowej, dydaktycznej, popularyzatorskiej oraz organizacyjnej Habilitantki

Pani dr. Paulina Mościcka jest z wykształcenia pielęgniarką z tytułem zawodowym magistra pielęgniarstwa uzyskanym w 2009 r. Tytuł doktora nauk o zdrowiu uzyskała w 2014 r. na podstawie rozprawy pt. „Ocena występowania owrzodzeń nawrotowych w okresie 10 lat w materiale Poradni Leczenia Owrzodzeń Żylnych Goleni”, przygotowanej pod opieką naukową prof. dr hab. n. med. Marii Teresy Szewczyk, obronionej na Wydziale Nauk o Zdrowiu Collegium Medicum w Bydgoszczy. Od 2011 r. jest zatrudniona w Zakładzie Pielęgniarstwa Chirurgicznego i Leczenia Ran Przewlekłych w Collegium Medicum w Bydgoszczy, od 2015

r. - na stanowisku adiunkta. Pracuje również w Poradni Leczenia Owrzodzeń Żyłnych Goleni (obecnie Poradnia Leczenia Ran Przewlekłych). Łączy zatem pracę o charakterze klinicznym z aktywnością uniwersytecką, w tym naukową, którą prowadzi od kilkunastu lat. Do czasu uzyskania stopnia doktora opublikowała prace o łącznej wartości współczynnika IF = 5.00; 189. pkt MEiN. Po doktoracie jej dorobek naukowy wzrósł o 31, 211 pkt. IF. Zatem zdecydowana jego większość pochodzi właśnie z okresu po uzyskaniu stopnia doktora, co świadczy o jej konsekwentnym rozwoju naukowym. Łączna wartość dorobku publikacyjnego na dzień 24.04.2023 r. wynosiła 36.211 pkt. IF, 1869 pkt. MEiN, dystrybucja cytowań wg Indeksu Hirscha - 7, a liczba cytowań wg Web of Science, bez autocytowań - 110. Powyższe wskaźniki świadczą, że jako Autorka jest w świecie rozpoznawana, a jej prace naukowe są czytane i cytowane przez innych badaczy.

Na szczególną uwagę zasługuje udział Habilitantki w czterech projektach finansowanych ze źródeł zewnętrznych, w których pełniła rolę wykonawcy lub członka zespołu badawczego: 1) Projekt „Epidemiologia żylnego owrzodzenia goleni” realizowany w ramach Narodowego Programu Wyrównywania Dostępności do Profilaktyki i Leczenia Chorób Układu Sercowo-Naczyniowego na lata 2013-2016 POLKARD finansowany z budżetu Ministerstwa Zdrowia (wykonawca), 2) Grant NCBiR, nr PBS3/B7/28/2015 pt. „Ocena skuteczności działania tropokolagenu w oparciu o nowe technologie medyczne u chorych z owrzodzeniami żylnymi goleni” (członek zespołu badawczego), 3) projekt pt. „Opracowanie opatrunku wchłanianego na bazie aktywnego tropokolagenu egzogenego ze skór rybich z dodatkiem zmodyfikowanych nanoproszków węgla” finansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju POIR.04.01.04-00-0077/20 (członek zespołu badawczego), oraz 4) projekt pt. „O rany, co na te rany, czyli jaki opatrunek wybrać i czym właściwie się, one różnią?” finansowany z programu Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą „Nauka dla Społeczeństwa” Grant: NdS/547745/2022/2022 (ekspert). Jedna z prac włączonych do cyklu składającego się na osiągnięcie naukowe Habilitantki została zrealizowana w ramach ww. grantu NCBiR (nrPBS3/B7/28/2015).

Dr. Paulina Mościcka, oprócz działalności publikacyjnej i badawczej wykazuje się też dużą aktywnością konferencyjną, uczestnicząc czynnie i współorganizując konferencje i zjazdy naukowe polskie i międzynarodowe powiązane z problematyką leczenia ran przewlekłych.

Ponadto realizuje działalność dydaktyczną w macierzystym Uniwersytecie, przygotowując i prowadząc zajęcia dla studentów pielęgniarstwa i innych kierunków, w tym dla studentów anglojęzycznych, powiązane z jej profilem specjalizacyjnym i naukowym, uczestniczy też egzaminach dyplomowych. Jej praca dydaktyczna jest wysoko oceniana w anonimowych ankietach studenckich. Habilitantka sprawowała opiekę promotorską nad 18 pracami

magisterskimi, 38 licencjackimi, recenzowała 71 prac dyplomowych na kierunku pielęgniarstwo. Była promotorem pomocniczym jednego przewodu doktorskiego. Od marca 2023 jest opiekunem Studenckiego Koła Naukowego Pielęgniarstwa Chirurgicznego i Leczenia Ran Przewlekłych. Wykazuje się też działalnością popularyzatorską dedykowaną do środowiska pielęgniarskiego.

Podsumowując ogólną działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną dr Pauliny Mościckiej stwierdzam, że jest doświadczoną pielęgniarką i profesjonalistką w obszarze opieki nad pacjentami z ranami przewlekłymi. Z tym obszarem zawodowym ściśle wiążą się jej zainteresowania naukowe, realizowane poprzez badania naukowe, aktywność publikacyjną i konferencyjną, systematycznie rozwijaną już od okresu studiów. Wyrazem tego jest dotychczasowy, stale rosnący dorobek naukowy w postaci artykułów naukowych, opracowań monograficznych i wystąpień konferencyjnych. Dopełnieniem pracy zawodowej i naukowej jest Jej działalność dydaktyczna, głównie w macierzystym Uniwersytecie oraz rozpoczynające się zaangażowanie w rozwój młodych naukowców. Na powyższym gruncie powstał jej dorobek składający się na osiągnięcie naukowe będące przedmiotem postępowania habilitacyjnego.

Ocena osiągnięcia naukowego będącego przedmiotem postępowania habilitacyjnego

(warunek nadania stopnia dr. habilitowanego wg art. 219, pkt.1.2)

Przedstawione osiągnięcie **Kompleksowa opieka nad chorym z owrzodzeniem żylnym goleni** jest oparte na cyklu prac Habilitantki, opublikowanych w latach 2019-2022. Powyższe prace zostały synestetycznie zaprezentowane w punkcie 4. Autoreferatu pt. "Wskazanie osiągnięcia naukowego". Opis ten obejmuje nieco ponad 8 stron tekstu komputerowego, wraz z wprowadzeniem i spisem literatury. Tu trzeba zauważyć nieścisłość, polegającą na tym, że w podpunkcie b. do punktu 4. (str. 9). Autorka podaje, że na Jej osiągnięcie naukowe składają się cztery prace opublikowane w latach 2020 – 2022. Informację tę traktuję jako pomyłkę, ponieważ sumaryczny IF, jak również "Wskazanie osiągnięcia naukowego" uwzględniają pracę z roku 2019. Do opisu osiągnięcia dołączone są kopie wskazanych artykułów naukowych.

Tematyka wszystkich pięciu prac dotyczy ran przewlekłych w postaci owrzodzeń żylnych kończyn dolnych. We wszystkich tych pracach Habilitantka jest pierwszym z czterech współautorów. Dwie prace zostały opublikowane w czasopiśmie zagranicznym: „Journal of Clinical Medicine” i „International Journal of Environmental Research and Public Health” (łącznie IF = 8,855; 280 pkt. MEiN0), trzy pozostałe w czasopiśmie polskich: „Postępy Dermatologii i Alergologii” – 2 prace i „Advances in Clinical and Experimental Medicine” – 1

praca (łącznie IF = 4,842; 210 pkt. MEiN). Łączna wartość IF za osiągnięcie naukowe = 13,697, 490 pkt. MEiN.

Pierwsza praca: *Mościcka P, Cwajda-Białasik J, Szewczyk MT, Jawień A. Occurrence and severity of pain in patients with venous leg ulcers: a 12-week longitudinal study. Journal of Clinical Medicine 2020; 9 (11): 1-11.* koncentruje się na charakterystyce i dynamice bólu u pacjentów z owrzodzeniami kończyn dolnych w trakcie kompleksowego leczenia specjalistycznego. Autorzy przeanalizowali dokumentację medyczną 754 chorych z Poradni Leczenia Ran Przewlekłych w okresie od 2001 do 2019 r., u których przez okres 12 tygodni dokonywano cotygodniowej oceny nasilenia bólu. W rezultacie wykazali, że częstość występowania i nasilenie bólu w okresie leczenia ulegały zmniejszeniu, jak również, że efekt terapeutyczny był uzależniony, m.in. od lokalizacji rany oraz obecności zaczerwienienia wokół owrzodzenia. Jako mocne strony swojej pracy autorzy uznali obszerny, w porównaniu do innych podobnych tematycznie prac, materiał badawczy oraz stosunkowo długi czas obserwacji. Zastosowane podejście badawcze w mojej opinii pozytywnie wpłynęło na rzetelność przeprowadzonej analizy efektów leczenia w zakresie bólu i jego uwarunkowań w badanej grupie, co można uznać jako oryginalny wkład w obszar badań nad leczeniem ran przewlekłych.

Druga praca: *Mościcka P, Cwajda-Białasik J, Jawień A, Szewczyk MT. Complex treatment of venous leg ulcers including the use of oral nutritional supplementation: results of 12-week prospective study. Postępy Dermatologii i Alergologii 2021/04/18* dotyczy znaczenia stanu odżywienia chorych w procesie gojenia się ran owrzodzeniowych podudzi. Autorzy zbadali wpływ 6 tygodniowej suplementacji białkowo-energetycznej na proces gojenia się ran u 35 pacjentów leczonych kompleksowo w Poradni Leczenia Ran Przewlekłych. W efekcie u 6 chorych uzyskali wygojenie się ran, u pozostałych poprawę w postaci zmniejszenia się powierzchni rany jak również innych wskaźników, w tym dolegliwości bólowych i poprawę jakości życia. Istotną wartość tej pracy autorzy upatrują w jej wkładzie w polską literaturę naukową, podkreślając, że podobnych doniesień wcześniej nie było. Podzielam tę opinię. Trzeba jednak podkreślić, że w literaturze światowej badań dotyczących znaczenia terapii wspomagających w tym suplementacji żywieniowej w procesie gojenia się ran owrzodzeniowych kończyn dolnych, jest stosunkowo dużo. Pierwszy przegląd systematyczny z metaanalizą uwzględniający badania od 1972 r. opublikowano już w 2016 r.

Trzecia praca: *Mościcka P, Cwajda-Białasik J, Jawień A, Szewczyk MT. Healing process, pain, and health-related quality of life in venous leg ulcers treated with fish collagen gel: a 12-week*

randomized single-center study. International Journal of Environmental Research and Public Health **2022**, vol.19 nr12, s.1-16. również jest oparta materiale empirycznym pochodzącym z Poradni Leczenia Ran Przewlekłych. Wpisuje się ona w nurt badań dotyczących zastosowania kolagenu w leczeniu ran. Tym razem autorzy ocenili wspomagający wpływ żelu kolagenowego z ryb (tropokolagenu) aplikowanego przez 12 tygodni na skórę wokół rany u pacjentów z owrzodzeniami żylnymi, w porównaniu do osób grupy placebo, leczonych standardowo, w tym terapią uciskową klasy 2 i zabiegami higienicznymi rany. Stwierdzili, że w grupie eksperymentalnej zagoiło się więcej owrzodzeń i że tempo gojenia było szybsze. Stwierdzili ponadto, że w obu grupach nastąpiła poprawa jakości życia, natomiast poprawa ta była większa w grupie otrzymującej tropokolagen, tym samym potwierdzając pozytywny efekt terapeutyczny tego środka. Unikalność badania, co zaznaczają również jego autorzy, na tle innych podobnych badań polega na tym, że tropokolagen był aplikowany wcześniej, lecz wprost na ranę, a nie na okolicę przyraną. Tę pracę oceniam jako najbardziej wartościową pod względem naukowym spośród wszystkich prac składających się na osiągnięcie naukowe Habilitantki. W opisie pracy zamieszczonym w Autoreferacie (Wskazanie osiągnięcia naukowego, str.12) wkradła się niezręczność językowa w postaci sformułowania: „zaobserwowane korelacje mają wpływ na poprawę jakości życia...”. Wpływ wywarła interwencja terapeutyczna, nie zaś wykazana prawidłowość statystyczna.

Czwarta praca Habilitantki to artykuł kazuistyczny: Mościcka P, Cwajda-Białasik J, Szewczyk MT, Jawień A. Fluorescence - modern method of the diagnosis of chronic wounds on the example of venous leg ulcer. Postępy Dermatologii i Alergologii. DOI: <https://doi.org/10.5114/ada.2022.119419> Online publish date: 2022/09/09. w którym autorzy pokazali przydatność zastosowania oświetlenia światłem fluorescencyjnym w szybkiej diagnostyce bakteryjnej ran przewlekłych. W artykule zostały przedstawione dwa opisy przypadków chorych z owrzodzeniem żylnym, u których zastosowano zarówno metodę fluorescencyjną jak i mikrobiologiczną. Wyniki z obrazów fluorescencyjnych były zgodne z wynikami z laboratorium mikrobiologicznego. Praca jest jedną z wielu podobnych w piśmiennictwie ogólnosiwiatowym, lecz jedną z nielicznych o tej tematyce w Polsce.

Piąta i ostatnia z cyklu prac Habilitantki, stanowiących jej osiągnięcie naukowe to artykuł poglądowy: Mościcka P, Szewczyk MT, Cwajda-Białasik J, Jawień A. The role of compression therapy in the treatment of venous leg ulcers. Adv Clin Exp Med 2019: Vol. 28, nr 6s. 847-852. kompresjoterapii. Autorzy podsumowali w nim osiągnięcia z ostatnich lat z zakresu kompresjoterapii, jej stosowania w leczeniu i prewencji owrzodzeń żylnych kończyn dolnych. Stanowi ona syntetyczne kompendium wiedzy w omówionym temacie.

Reasumując: Wszystkie pięć prac zostało opublikowanych w czasopismach naukowych, recenzowanych, które w roku ich opublikowania w ostatecznej formie były ujęte wśród czasopism naukowych, ministerialnego wykazu czasopism zgodnie z art. 267 kryteriów ewaluacji jakości działalności naukowej ust. z dnia 20 lipca 2018 r. Stanowią one cykl powiązanych tematycznie artykułów, w których Habilitantka jest pierwszym z czterech współautorów. Wspólnym tematem publikacji są przewlekłe owrzodzenia kończyn dolnych na tle żylnym. We wszystkich pracach udział Kandydatki był wiodący (szczegółowy opis przedstawiła w zał.6). Tym samym uznaję, że prace składające się na osiągnięcie naukowe Pani dr Pauliny Mościckiej stanowią Jej indywidualny, oryginalny i twórczy wkład w poszerzenie wiedzy na temat diagnozowania, leczenia i opieki nad osobami z przewlekłymi owrzodzeniami kończyn dolnych.

Uzupełnieniem powyższego cyklu są inne publikacje: artykuły naukowe, rozdziały w monografiach i książkach, abstrakty ze zjazdów i konferencji (łącznie około 200 pozycji), w większości również powiązane z opieką nad chorym z raną przewlekłą. Sumaryczna wartość bibliometryczna tego dorobku wynosi 22,514 pkt. IF, 1379 pkt. MEiN. Ważnym aspektem działalności naukowej jest wspomniany już wyżej udział Kandydatki w projektach badawczych finansowanych ze środków zewnętrznych.

Ocena aktywności naukowej realizowanej w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej (warunek nadania stopnia dr. habilitowanego wg art. 219, pkt.13, ustawy 2.0)

Habilitantka w ramach aktywności naukowej realizowanej w innych instytucjach niż macierzysty Uniwersytet odbyła staż naukowy w Department of Health Sciences, Institute of Biostatistics, w kwietniu 2023 r. (czasu trwania stażu nie podano). Ponadto przebywała na wyjeździe w ramach wymiany akademickiej Erasmus+: "Mobility Agreement Staff Mobility For Training", w Trenčynie, Słowacja (Trenčianska Univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčine, kwiecień 202; 8 godzin zajęć z miejscowymi studentami). Spełnia zatem kolejny warunek konieczny do uzyskania stopnia dr. habilitowanego.

Konkluzja

Stwierdzam, że dorobek naukowo-badawczy, ze szczególnym uwzględnieniem przedstawionego przez nią „osiągnięcia naukowego”, odzwierciedla systematyczny i

konsekwentny rozwój Habilitantki od czasu uzyskania stopnia doktora oraz stanowi jej oryginalny wkład w ważny obszar badawczy dyscypliny nauk o zdrowiu.

Oceniając całościowy obraz osiągnięć naukowych Pani dr Pauliny Mościckiej stwierdzam również, że mojej ocenie spełnia Ona wymagania określone w art. 219 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Jednoznacznie popieram Jej starania o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauki medycznej i nauki o zdrowiu, w dyscyplinie nauki o zdrowiu.

KIEROWNIK
Katedry Pielęgniarstwa
prof. dr hab. Krystyna Naracz

